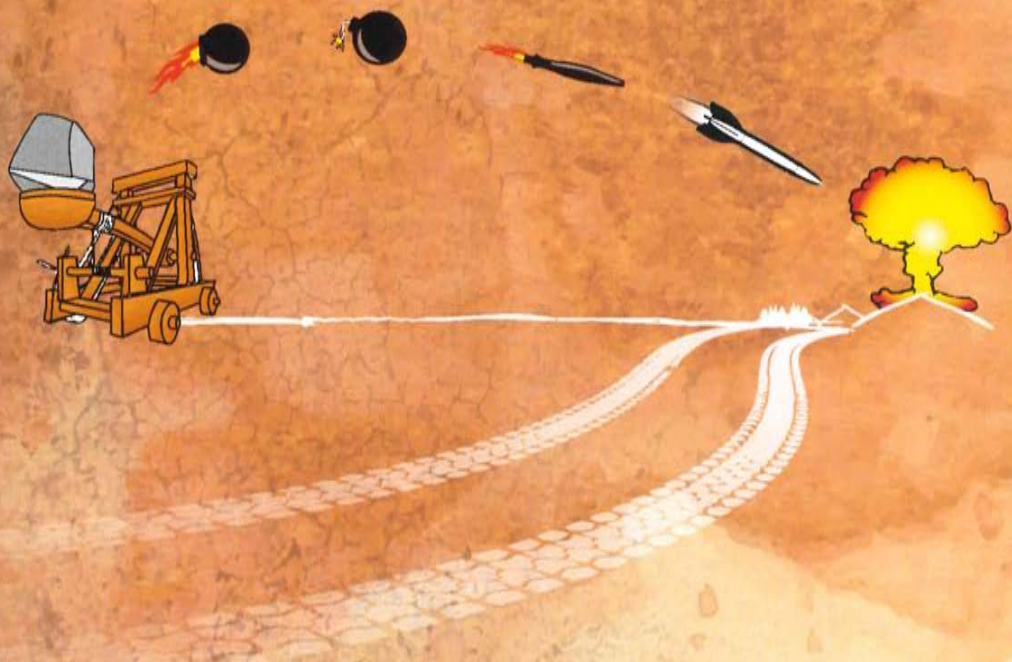

מלחמה לנצח?

2014

מאורות 2014

"לא יישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה". הנבואה הזו של ישעיהו עתיקה, ומדי דור יש החוזרים עליה. לפני מאה שנים פרצה מלחמת העולם הראשונה, ואחד מאבות המדע הבדיוני, הרברט ג'ורג' וולס, הכתיר אותה בתואר "המלחמה שתשים קץ למלחמות". מאה שנים לאחר מכן, אנחנו עדיין נלחמים. אבל אולי המדע הבדיוני, הז'אנר המעיז לחלום, יכול לחזות עולם ללא מלחמה.

זהו נושאו של כנס מאורות השנה. ננסה לבחון מלחמות בעבר ובעתיד, מלחמות אמיתיות ומדומינות, ואפילו עולמות ללא מלחמה.

קרן, אהוד ונועה

עוד משחר ההיסטוריה של הז'אנר הייתה הפריה הדדית של רעיונות בין המדע הבדיוני למדע. יכולתו של האחד להפרות את השני, ושל השני ליישם את הראשון, שימשו בסיס איתן לקשר ההופך חלומות למציאות ולהיפך. מלחמה לנצח?

מלחמות מטבען מזינות את תחומי החיים השונים לטוב ולרע. המדע גם הוא עוסק רבות במלחמות והשלכותיהן. מלחמות מתקיימות ברבדים ובתחומי חיים שונים, כמעט בכל תחום ניתן למצוא מחקר העוסק בנושא.

בכנס מאורות השנה ניתן למצוא טעימות של מדע החוקר מלחמה. החל במלחמה על השפה העברית דרך מלחמה במזיקים עם נגיעות בהיסטוריה ובסוציולוגיה. הרשות לקהילה ונוער שמחה לארח את כנס מאורות זו שנה השישית, ולספק כר למעוף, למחקר ולדמיון עבור חוקרי האוניברסיטה וחברי האגודה הישראלית למדע בדיוני. צוות קשרי קהילה.

אנו מודים השנה לסינמטק ירושלים, ובייחוד לבנות כנען, על תכנית הסרטים המיוחדת. הנהלת הכנס והמבקרים מודים לקרן ירושלים על תמיכתה הנדיבה המתמשכת בכנס, בלעדיה הכנס לא היה מתקיים.

מלחמות גלויות וסמויות ב'נייט וייל' / גבריאלה רוזנשטיין

בעיירה הקטנה והלא-ממש-שלווה נייט וייל מתנהלות כל הזמן מלחמות - קולניות ושקטות, רבות-משתתפים ויחידניות, ברורות ועמומות. מסוקים חגים בשמים, המשטרה החשאית לא באמת חשאית, ובאיזה צד נמצא בכלל השרדן? בהרצאה נדבר על כמה מהמלחמות הבולטות בנייט וייל - וגם על המלחמה שמנהלים היוצרים מול המקובל והמוכן.

ההרצאה מיועדת למי שמכירים את הפודקאסט עד פרק 26.

על המרצה: סטודנטית להיסטוריה של עם ישראל ומדע המדינה.
יום, 11:00, אירוע חינם

25 שנים של משחקי מלחמה / עמיחי נוה מרמור

משחקי המלחמה נמצאים בקו החזית של תעשיית משחקי הווידאו ומגלגלים מיליארדי דולרים. אבל הם גם יוצרים דור חדש שבו ילדים גדלים ומבינים לאורם את משמעות המילה "מלחמה". בהרצאה נסקור את ז'אנר המשחקים הזה וננסה להבין מה כל כך מושך בהם ומדוע יש בהם הרבה יותר עומק מכפי שנראה על פני השטח.

על המרצה: מעצב ומפיק משחקים זה תשע שנים. גיימר יותר מ-25 שנה.
גליפולי, 11:00, אירוע חינם

מזרח ומערב: לאומיות ליברלית מול תועלתנית / ד"ר גדי חיטמן

איך נולד הרעיון להקים מדינות לאום במזרח התיכון? איך משפיעים אירועי האביב הערבי על יציבותן של המדינות, מול מאמצי הקיצונים לבסס חליפות אסלאמית? ההרצאה תציג את התפתחות רעיון הלאומיות באירופה, תתחקה אחרי המסע שעבר אל מדינות לאום וההפרדה בין דת למדינה ותציג את התהליך ההפוך שחלף על המזרח התיכון מאז פלש נפוליאון למצרים ב-1798 ועד העת המודרנית.

על המרצה: בעל תואר שלישי מהמחלקה למזרח התיכון באוניברסיטת בר אילן. מתמחה באלימות פוליטית ומיעוטים לאומיים.

ורדן, 11:00, אירוע חינם

"תקוותנו האחרונה והטובה ביותר לשלום" / קוטאלי לנדסמן

על רקע השמועות על הכוונה לעשות "ריבוט" של סדרת הטלוויזיה "בבילון 5" ולהפיק סרט חדש על פיה, הגיעה השעה להיזכר בסדרה המקורית. נחזור אל העולמות, התרבויות ותחנת החלל שקמה כדי למנוע מלחמה נוספת בין בני אדם וחייזרים, עם תחילת העידן השלישי של האנושות. בנסף נברר מי באמת שולט בגלקסיה ואם היה בכלל סיכוי לשלום מלכתחילה?

אין צורך בהיכרות מוקדמת עם הסדרה.
על המרצה: עובד בחברת תחפוז, חובב מדע בדיוני ומתנדב בכנסים.

פסנדה, 11:00, אירוע חינם

חלליות הקרטון מכות שנית / שקד פלגי

חלליות? מקרטון? כן! סדנת החלליות מ"אייקון" חזרה. בסדנה נבנה דגמים של חלליות וכלי רכב מסרטי מדע בדיוני, והכל מחומרים בשימוש חוזר. לא צריך להיות מהנדס חלל (אבל זה תמיד עוזר). ילדים מגיל 11 יסתדרו מעולה לבד, ילדים קטנים יותר יסתדרו מעולה עם אחד ההורים.

על המרצה: חובב מדע בדיוני, יוצר דברים מקרטון ומעביר על זה סדנאות.
באר שבע, 11:00, אירוע חינם

חיזר, ובאמת זר / חן עידן

חיזרים, לעתים פניהם לשלום ולעתים הם שואפים לבזוז את ביתנו ולחטוף את ילדינו. בדרך כלל הם ישתמשו באור ובגלי קול כדי להתמצא במרחב וכמובן יתחלקו באקראי לזכרים ולקבות. אבל המקרים המעניינים הם יוצאי הדופן - חיזרים חסרי מגדר או תודעה, ואף כאלה שמצב הצבירה שלהם שונה משלנו. בהרצאה נבחן דוגמאות מהז'אנר ונבחן אם נוכל לתקשר עם צורות חיים מזרות שכאלו או שמא נגזר עלינו להילחם איתן לנצח.

על המרצה: סטודנטית למתמטיקה ולמדעי המחשב באוניברסיטה הפתוחה.
יום, 12:00

מלחמה קולנועית / עינת סיטרון

מהו הצבע השולט במלחמה? איך מעמידים צבאות בצורה הטובה ביותר? ומהו הפסקול המנצח לקרב? בהרצאה נסקור מלחמות בקולנוע ובטלוויזיה ונראה למה סולן נראות כל כך דומה ומי בכל זאת הצליח לצאת מהקופסה וליצור משהו שונה.

על המרצה: בוגרת תואר ראשון בקולנוע וטלוויזיה.

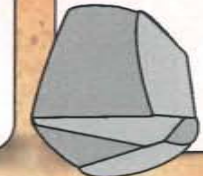
אגודה ישראלית למדע בדיוני ולפנטסיה

האגודה הוקמה במאי 1996 כדי לקדם את התחום בישראל, תוך שימת דגש על טיפוח וקידום יצירה ישראלית מקורית. פעילותה כוללת הפקת כנסים, הרצאות בנושאי יצירה ספקולטיבית, הקרנות של סרטי ז'אנר, תחרויות כתיבה מקורית ופעילויות נוספות. האגודה מוציאה לאור כתב-עת מקוון ומפיקה מאז שנת 2009 את "היה יהיה": אסופה שנתית של סיפורי מדע בדיוני מקורי. מדי שנה היא מעניקה את פרס גפן לספרי ולסיפורי המדע הבדיוני והפנטסיה הטובים ביותר.

גל הכנס:

- מנהלים:** קרן לנדסמן ואהוד מימון.
- אחריות מרצים והפקה:** נועה רייכמן
- פרסום:** אורלי טנר
- עריכה:** רמי שלהבת
- הגהת פרויקט הסיפורים:** אלעד אייזן
- עיצוב:** ברק ברודו, אביאל טוכטרמן, טליה נירגד-חסון, הילה אלוני
- אתר:** יעל פורמן, דמיאן הופמן
- הקרנה:** מעיין גיל, ברק איטקין
- פרסום:** הילה הראל
- לוגיסטיקה:** סיון קוטיק
- מתנדבים:** עדו ענבר (ענבל)
- כספים:** הדס משגב

מפיקה ותסריטאית בהתהוות וחברת ועד האגודה.
גליפולי, 12:00

שלום האל: תנועות מלחמה ושלום בימי הביניים / דניאל פידלמן

אולי יותר מאשר בכל עידן אחר, האליטה של אירופה בימי הביניים זוהתה עם התפיסה הרואה במלחמה בלתי פוסקת דרך חיים רצויה. דווקא מתוך סופת החרבות הזו הגיחו גם קולות אחרים שקראו לבסס אזורים בטוחים מאלמות - הן במרחב והן בזמן - קולות שקראו לתרבות את בריוני מעמד האבירים. בהרצאה אנטוק בהיסטוריה של היחמות התרבותיות האלה, בממסדים ובאתוס שנגדם הם פנו ובתוצאות המפתיעות שצמחו לעתים מהמאבק הזה.

על המרצה: מרצה, מנחה ותלמיד הוראה. בעבר למד היסטוריה, מרחזר תיכון, מדע הדתות, בלשנות ותרבות צרפת.
ורדן, 12:00

האדם הזר והחייזר / שראל אהרוני

ב-1492 גילה קולומבוס עולם חדש ואנשים חדשים - האינדיאנים: גזע של אנשים שלא היה מוכר עד אז לכובשים האירופיים וחוסל על ידם כמעט לחלוטין. בהרצאה נראה מה הוביל להשמדה הזו של האינדיאנים בידי "האנושות המאורה" של התקופה ההיא ונדון בשאלה המסקרנת: האם אפשר ללמוד מכך גם על החייזרים שאולי נפגוש בעתיד? ההרצאה תכלול קטעים מספרי מדע בדיוני ומהסרט "אווטאר".

על המרצה: בן 18, חובב מדע בדיוני ופנטזיה.
פסנדל, 12:00

פוליטיקה דרווייניאנית ב"ניסוי דוסאדי" של הרברט / ד"ר יהושע ויינשטיין

סוכב אחד, כלא, מבודד ומורעב, עלול להמיט אסון על כל המינים בגלקסיה. ב"ניסוי דוסאדי" מציג פרנק הרברט תפיסה פוליטית חדה, חסרת פשרות ובוררה בהרבה מזו המוכרת למעריציו מסדרת "חולית". כשמאבק ההישרדות מועצם עד הקצה מתגלים הגבולות של החוק והמסד, ואיתם נחשפים היסודות הכמוסים של החיים והחברה - של בני האדם ולא רק שלהם.

דרושה היכרות עם הספר.
על המרצה: חוקר פילוסופיה יוונית ויהודית וחולם עדיין על אסטרופיזיקה.
סום, 13:00

המלחמה על תחיית העברית ועל מעמדה / ד"ר גבריאל בירנבאום

חרתה של העברית למעמד של שפה מדוברת לאחר 1,700 שנה היא תופעה חסרת תקדים בתולדות האנושות, ועד היום עמלים בלשנים וסוציולוגים להסביר אותה. הוגה הרעיון, אליעזר בן יהודה, נתקל בלא מעט זלזול ועוינות, אבל בזכות נחישות וכישוריו, ובתמיכת ציבור גדול של אידיאליסטים, קמה העברית לתחייה. במלחמתה של העברית על מעמדה מול הלעז, שמקוה בגלי העלייה הגדולים ובכלי התקשורת, ידה נמצאת על העליונה.

על המרצה: חוקר בכיר באקדמיה ללשון העברית וחבר במערכת המילון ההיסטורי.
גליפולי, 13:00, **אירוע חינוך**

המלחמה על הבית האלקטרוני / עירא אברמוב

TOR, I2P, ביטקוין או במק? בעידן פוסט-סנודן, שבו התברר שאפילו חובשי כובעי נייר הכסף צדקו, צריך להתחיל להכיר את הכלים והטכנולוגיות שיכולים לשמור לנו על הפרטיות ברשת. בהרצאה נסקור שיטות ותוכנות לאנונימיות והצפנה, ואם ישאר זמן נדבר גם על המתמטיקה והתיאוריה של הקריפטוגרפיה.

על המרצה: סקרן, ספקן, בלוגר, פעיל מקוון ופרקליט שטן.
ורדן, 13:00

"תעשה לי כלי נשק להצגה שלי!" / אביאל טוכטרמן

"וואו, איך עשית את הפחפ' (אביזר במה) הזה?" שואלים אנשים אחרי שהמסך יורד על הצגת המקור החדשה או הסרט. בהרצאה אציג את החומרים והשיטות ששימשו להכנת כלי נשק עבור כמה מההצגות והסרטים שצמחו בשנים האחרונות בקהילת החובבים בארץ.
על המרצה: אדריכל ומעצב של תפאורות ופחפים להפקות מקור קהילתיות ושל מתחמי כנסים (כגון "מאורות").
פסנדל, 13:00

אחרי האדם / ד"ר ארז גרטי (מנחה)

האדם הופיע בכדור הארץ לפני קרב למיליון שנה, הכחיד, הרס ושבר. הגיע הזמן לנקמה! בפאנל נכחיד את האדם בשלל דרכים יצירתיות ונראה מי יתפוס את מקומו. האם יהיו אלה רובוטים עם בינה מלאכותית, יונקים עילאיים או שמא יצורים מופלאים

אחרים. חמישה ביולוגים ינסו לשכנע אתכם כמה נפלא יכול להיות כאן בלעדיו.

ארז גרטי (מנחה): דוקטור באימונולוגיה, עורך ראשי באתר דוידסון אומליין.

תום ביאליק: דוקטורנט במחלקה להוראת מדעים במכון ויצמן למדע.

אריאל גליל: מלמד מדע וטכנולוגיה וביולוגיה. בעל הבלוג "מגירה 2.0".

ד"ר ליאת יקיר: דוקטור לביולוגיה. מנהלת תחום תוכניות לנוער מצטיין במכון דוידסון לחינוך מדעי.

ד"ר רועי צזנה: חוקר עתידים באוניברסיטת תל אביב, מחבר הספר "המדריך לעתיד" ובעל הבלוג "מדע אחר".

ורד שפיח: עובדת במכון דוידסון לחינוך מדעי.
סום, 14:00

מעמדה של ספרות המדע הבדיוני בעולם הערבי / ד"ר עיסאם עסאקה

המדע הבדיוני החל לחלחל לספרות הערבית כבר בשנות ה-40 בהשראת תרגומים של ספרות מערבית ומהספרות הערבית הקלאסית, שמהם צמחו גם טקסטים מקוריים. בראשית דרכה נתקלה הספרות הזאת בהתעלמות וראו בה פולש תרבותי מערבי שמטרתו לקעקע את יסודות האומה האסלאמית. אחרים ראו במדע הבדיוני סוגה ספרותית חסרת ערך. אולם בשנים האחרונות אפשר לחוש במגמה של שינוי והכרה במד"ב כסוגה ספרותית קנונית הראויה להתייחסות ולביקורת.

על המרצה: מרצה לשפה וספרות ערבית במכללה האקדמית הערבית לחינוך בחיפה וחוקר מדע בדיוני בספרות הערבית.
גליפולי, 14:00

ההיסטוריון במצודה הרמה: הצעות לבניית עבר חלופי / ברק רובינשטיין

ההיסטוריונים אמיצים, שמנסים לתאר את מלחמות העבר כפי שכמעט קרן, נאלצים להתמודד עם חייזר הביקורת והזלזול של עמיתיהם במגדל השן האקדמי ועם תחרות קשה מכיוונו של סופרי מדע בדיוני ותסריטאים. בעזרתם ננסח כללי עשה ואל תעשה לשכתוב העבר, נמצא פקודות מבצע שאבדו, נטבעו ספיות שהגיעו ליעדן ולקיטום מקפוץ לביקורת בלודוון המצטי.

על המרצה: בעל תואר שני בהיסטוריה, ספקן תמידי, ומתעניין ביחס שבין חוקיות למקורות בעולמנו.

ורדן, 14:00

המלחמה הסמויה מהעין - המוסד האחר / עו"ד מרק לייזרוביץ

במהלך כל תקופות המעבר בין האימפריה הגלקטית הראשונה בסדרת "המוסד" של אסימוב לשלטון המוסד, המלחמות תמיד היו קצרות וידועות מראש? זה התאפשר בזכות התכנון של המוסד האחר, ששלט במציאות מאחורי הקלעים באמצעות תוכנית האב שלו - תוכנית סלדון. האם גם כיום קיים מוסד כזה? ומדוע אין מלחמות חשובות בעולם זה כ-80 שנה?

על המרצה: עורך דין ודוקטורנט למשפטים, חובב מושבע של אסימוב.
פסנדל, 14:00

מלחמים במילים / רוני גלבפיש

בראשית היתה הדמות. אבל לא היה לה מה לעשות כי אף אחד לא ידע איך צריכה להיראות עלילה. ספרות בנויה על מאבקים וקונפליקטים - בסדנה נלמד לבנות עלילה ולאפיין דמויות דרך קונפליקט ונסנה לפרוק את כל האגרסיות הלוחמניות שלנו בין המילים ועל הדף. מי יודע, אולי בסופה אפילו נהיה אנשים נחמדים יותר... ואולי לא.

על המנחה: סופרת עורכת ומנחת סדמות. זוכת פרס רמת גן ומחברת חמן הפנטזיה לנוער "אגם הצלילים" שייצא בקרוב.

באר שבע, 14:00

שנות ה-60 לנצח / אהוד מימון

"מלחמה לנצח", הספר שהעניק לכנס את שמו, הוא יצירה מובהקת של שנות ה-60 בארצות הברית. בהרצאה נתחקה אחר ההדים שהותיר העשור הזה בספר, עד לסיום המלחמה הבלתי נגמרת במאה ה-32.

על המרצה: מתרגם, עורך ובלוגר. עורך אתר האגודה הישראלית למדע בדיוני ולפנטזיה ואסופת סיפורי המקור "היה יהיה".

גליפולי, 15:00, **אירוע חינוך**

מלחמה, מלחמה, לעולם לא משתנה / איתמר "שרק" שפירא

בשבת, 23 באוקטובר 2077, הגיע העולם כמו שאנו מכירים אותו לסופו - אבל אפילו המאורע הדרמטי הזה לא הצליח לעצור את השרשרת הבלתי נגמרת של מאבקים אנושיים אלימים שנמשכת מאז שחרר ההיסטוריה. האם המלחמה באמת לא משתנה לעולם? ההרצאה תבחן את רעיון המלחמה הנצחית ממקודת הראות של סדרת משחקי Fallout. אין

סום	גליפולי
12:00-11:00	מלחמות גלויות וסמויות ב"נייט וייל" גבריאלה רוזנשטיין
13:00-12:00	חייזר, ובאמת זר חן עידן
14:00-13:00	פוליטיקה דארוויניאנית ב"ניסוי דוסאדי" של פרנק הרברט / ד"ר יהושע ויישטיין
15:00-14:00	אחרי האדם (פאנל) מנחה: ד"ר ארז גרטי
16:00-15:00	שנות ה-60 לנצח אהוד מימון
17:00-16:00	הצד האפל של הירח טל ענבר
18:00-17:00	אגרופים ומחשופים - ייצוג נשים לוחמות במדע הבדיוני (פאנל) מנחה: מאיה גרשוביץ
19:00-18:00	מרביצה כמו בת - נשים ומלחמה בדוקטור הו עמי פומרנץ
20:00-19:00	ידיש, חייזרים ומלחמות: מה הקשר? לייבל באטוויניק
21:00-20:00	שגר טורפדו פוטונים, מר וורף (פאנל) מנחה: ד"ר ויקטור צ'רנוב
22:00-21:00	מלחמה טובה לארכאולוגים פרופ' יוסי גרפינקל
22:00	אירוע סיום

באר שבע	פסנדל	ורדן
חלליות הקרטון מכות שנית שקד פלגי	תקוותנו האחרונה והטובה ביותר לשלום קוטאלי לנדסמן	מזרח ומערב: לאומיות ליברלית מול תועלתנית ד"ר גדי חיטמן
	האדם, הזר והחייזר שראל אהרוני	שלום האלי: תנועות מלחמה ושלום בימי הביניים / דניאל פידלמן
	"תעשה לי כלי נשק להצגה שלי!" אביאל טוכטרמן	המלחמה על הבית האלקטרוני עירא אברמוב
נלחמים במילים רוני גלבפיש	המלחמה הסמויה מהעין - המוסד האחר עו"ד מרק לייזרוביץ	ההיסטוריון במצודה הרמה: הצעות לבניית עבר חלופי / ברק רובינשטיין
	מקורות הטרור בגותים סיטי אורי עמית	מלחמה, מלחמה, לעולם לא משתנה איתמר "שרק" שפירא
מלחמת הקהל הזקן קרן לנדסמן	היכתתו שבביהם למזמרות? האנושות מול הרובוטים דיקלה דויטש	האקר את האויב: מלחמות בעידן הסייבר ירון קינג
סדנת אוריגמי דפנה קירש	אישיות כובשת: מנהיגות בשדה הקרב שרון שמורק-דפנר	מלחמות רעב פרופ' רוני אלנבלום
	יורים ובוכים במרחבים בין- גלקטיים הנרי הראל	מי הזיז את החייזר שלי? יואב לנדסמן
	מלחמת העולם השלישית - המלחמה שכמעט הייתה רוני קובלסקי	ישראל ואירן - מטראומה תרבותית למלחמה גרעינית? / גד יאיר
	איך (לא) כתבים סיפור יעל פורמן ורותם ברוכין	לחימה במזיקים פולשניים - המציאות עולה על הדמיון ערן חקלאי
	מכונות זמן ומלחמות רון יניב	רובי לייזר בג'ונגל - מדע בדיוני ומלחמות אמיתיות דמיאן הופמן

צורך בהיכרות מוקדמת עם המשחק.
על המרצה: גיימר מושבע, הוביאן, פוטריסט וחובב הלאגר באופן כללי.
ורדן, 15:00

מקורות הטרור בגות'אם סיטי / אורי עמית

כדי להבין את ההתמודדות של המערב עם הטרור הפוסט מודרני אפשר להביט בנבלים שבטרילוגיית באטמן האביר האפל. בהרצאה ננסה להבין את מקורות הרוע בסיפור ואת המוטיבציה של הנבלים למעשי הרשע, ונראה איך הסרטים משקפים דרכי התמודדות שונות עם הרוע. לבסוף נגלה במה ההתמודדות של הציביליזציה המערבית עם הטרור משקפת את ההתמודדות האישית עם הרוע הפנימי ואת הניסיון האמשי ליצור איזון בין כאוס לסדר.
על המרצה: מרצה, מנחה קבוצות ועובד נוער, בעל תשובה ושאלה. מחובר לתנ"ך, ספרות ופסיכולוגיה.
פשנדל, 15:00

העיר המודולרית - איך להתכונן לאסון ולהרוויח בגדול? / איילת גרשוביץ

תארו לעצמכם את תל אביב ללא חשמל, רק לשבוע. אין סמארטפונים, אין רמזורים, אין מזגנים ואין לחם. מעליות עומדות, הדלק לא זורם וגם אין מים בברזים... וזאת רק ההתחלה. השפע בערינו מעולם לא היה כל כך זמין וכל כך פגיע. בהרצאה נראה איך בניינים עצמאיים, אמצעי תחבורה ירוקים וחקלאות עירונית יכולים לחבור יחד וליצור עבורנו תשתית עמידה בפני פגעי הטבע והאדם ובה בעת הרמונית ומספקת.

על המרצה: בעלת תואר שני בתכנון ערים, חובבת מדע בדיוני מאז שנות ה-60 ותל אביבית מאוהבת.
סום, 16:00

הצד האפל של הירח / טל ענבר

בשנות ה-60 וה-60 תכננה ארה"ב שורה של מבצעים חשאיים שמטרתם אחת - להקים בסיסים צבאיים על הירח. ההרצאה תציג את מגוון הרעיונות שהועלו, החל בהפיכת הירח לבסיס מודיעין וכלה בהיותו אתר לשיגור נשק גרעיני נגד מטרת בכדור הארץ. בהרצאה יוצג מגוון רחב של חומרים מקוריים שהסיווג הוסר מהם בשנים האחרונות.

על המרצה: ראש המרכז לחקר החלל במכון פישר למחקר אסטרטגי אוויר וחלל. חוקר, יועץ, כותב, מלמד ואוהב חלל.
גליפולי, 16:00

האקר את האויב: מלחמות בעידן הסייבר / ירון קינג

במשך השנים הוגדרו ארבעה ממדים פיזיים למלחמות: יבשה, ים, אוויר וחלל. כיום ה"סייבר" נחשב לממד החמישי של המלחמה, וכולם מעורבים בו - מדינות, מרגלים, האקרים ופושעים. בהרצאה נספר סיפורי ריגול ובלוש הקשורים לעידן המחשב והסייבר - נגלה איך ריגלה חסייה אחר אמריקה בתקופת המלחמה הקרה ומה הייתה התגובה, איך הלשין מחשב על חצח סדרתי בארה"ב, איך נתפסה קבוצת האקרים שהפיצה תולעת זדונית בפייסבוק ועוד.

על המרצה: איש אבטחת מידע, בעל תואר שני במדעי המחשב, חובב אמנויות לחימה וסטודנט נחצי בנשמתי.
ורדן, 16:00

היכתו שביהם למזמרות? האנושות מול הרבובטים / דיקלה דויטש

סדרות וסרטים רבים במדע בדיוני רבים עוסקים בקונפליקט בין בני האדם לבין הרבובטים שהם עצמם יצרו, עד כדי מלחמה טלולת ביניהם. בהרצאה נדבר על מקרים שבהם המכונות קמו על יוצריהן, נראה מי ניצח ובאיזה תנאים, מתי הושג שיתוף פעולה ומה קורה כשהרבובטים רוצים להיות בני אדם.

על המרצה: בעלת תואר שני בהיסטוריה, בוגרת לימודי מידענות בטכניון.
פשנדל, 16:00

מלחמת הקהל הזקן / ד"ר קרן לנדסמן

על ארבעה שדים נבנית כל הרצאה: על פחד הבמה, על הפחד מתקלות טכניות, על החשש שלא יבינו את ההרצאה ועל מורא הגיקים בקהל. בסדנה הזאת נעבור על היסודות לבניית הרצאה וננסה לחסל לפחות פחד אחד מהארבעה. מתאימה לכל מי שמעוניין לשפר את כישורי ההרצאות שלו, פרט לעוברים מרושעים.

על המנחה: חפאה, סופרת, אמא לשניים ומרצה בשעות הפנאי מה שנים.
באר שבע, 16:00, אירוע חינוך

אלימות - מאז ועד מחר / ד"ר רועי צזנה

במאות השנים האחרונות הפכו בני האדם פחות ופחות אלימים, בניגוד לכל התחזיות. מדוע? מהן הסיבות לירידה באלימות? האם עוד נגיע לימים שבהם המלחמה והאלימות ייעלמו כליל מן העולם?
על המרצה: חוקר עתידים בסדנת יובל נאמן

מההיסטוריה כפי שאנחנו מכירים אותה - וגם כפי שהייתה יכולה להיות אם סופרי מדע בדיוני היו כותבים אותה.

על המרצה: בעלת תואר ראשון במדעי המחשב ופילוסופיה, חובבת מדע בדיוני ומרצה מזדמנת בכנסי האגודה.
פשנדל, 17:00

סדנת אוריאמי / דפנה קירש

יש לכם ידיים טובות? רוצים ללמוד לקפל רבובטים וחלליות? הגעתם למקום הנכון. בסדנה נעבוד שלב אחר שלב על יצירת דגמי אוריאמי הקשורים לעולם המדע הבדיוני. ההשתתפות פתוחה למתחילים ולמקפלי אוריאמי מנוסים גם יחד.
מגיל 7 ומעלה (וגם מבוגרים).

על המנחה: חובבת מדע בדיוני ופנטזיה מנעוריה, מדריכת פסיכומטרי ומקפלת אוריאמי ותיקה.
באר שבע, 17:00

מרבציה כמו בת - נשים ומלחמה בדוקטור הו / עמי פומרנץ

בפרקי "דוקטור הו", וגם ביצירות ז'אנריות אחרות, תיאורי הנשים הלוחמות שונים מהאופן שבו הוצגו גברים לוחמים. בהרצאה נבחן איך מתייחס המדע הבדיוני לנשים במלחמה. נבדוק איך מותר לאישה להתנהג כשהלייזרים חעמים, משאל אם היצירות מקדמות שוויון בין המינים, ולא נשכח לברר במה שונה רח בתור לוחמת מחברתה מרתה.
ההרצאה תחשוף פרטים מעונת 4-1 של "דוקטור הו".

על המרצה: דוקטורנט למיקרוביולוגיה ופיזיקה. מתעניין במשאי מגדר בז'אנר בטלוויזיה ובקולנוע.
סום, 18:00

מי הזיז את החיזור שלי? / יואב לנדסמן

ביקום כל כך רחב-ממדים וכל כך עתיק, שמכיל כל כך הרבה כוכבים, בלתי סביר סטטיסטית להניח שהאנושות היא התרבות הטכנולוגית היחידה שקיימת. עם זאת, אין אפילו ראיה אחת לקיומן של תרבויות חוצניות כיום או בעבר הרחוק. איך אפשר ליישב את הסתירה הזו, המוכרת כ"פרדוקס פרמי", ומה עלינו לעשות כדי להתכונן למשמעויות הנוראות שלה?

על המרצה: מהנדס המערכת הראשי של עמותת SpaceIL, כותב הבלוג "מסה קריטית" ומנחה תכנית האינטרנט "החללית".
ורדן, 18:00

באוניברסיטת תל אביב, מחבר הספר "המדריך לעתיד" ובעל הבלוג "מדע אחר".
סום, 17:00

אגרופים ומחשופים - ייצוגי נשים לוחמות במדע הבדיוני / מאיה גרשוביץ (מנחה)

משחר ימי המדע הבדיוני ועד ימינו עברו על ייצוגי הנשים ביצירות מדע בדיוני גלגולים רבים ששינו אותם מהקצה אל הקצה. בפאנל נדבר על נשים לוחמות ונגלה שיש יותר מדרך אחת למצח.

מאיה גרשוביץ (מנחה): מפקה בהפקות קהילתיות, סטודנטית למדעי המחשב ובלשנות ומתכנתת. **הילה בניוביץ-הופמן:** מתרגמת ועורכת לשון, בעלת תואר שני בלימודי מגדר וכותבת הבלוג "ואן דר גראף אחותך".

דמיאן הופמן: מהנדס במשרה מלאה, כותב במשרה חלקית ומרצה כשמזמינים אותו. **ענבר מאירסון:** חתולאית חובבת, שחקנית חובבת, חובבת מקצועית.

הילה פלג: מתכנתת, חוקרת ספרות חובבת ומרצה על "בבילון 5" ו"מסע ביו כוכבים" בכנסים.
גליפולי, 17:00

מלחמות רעב / פרופ' רוני אלנבלום

האקלים משפיע על האדם בין השאר בכך שהוא משנה את זמינות המזון ומחירו. כשמחסור מתמשך והופך לרעב, שבטי נוודים נאלצים להעתיק את מקום תושביהם המקוריים. סדירות כאלה הובילו פעמים רבות להתקפות על ערים ועל תרבויות שלמות ואפילו לחורבן. בחינה מדוקדקת של טקסטים היסטוריים מלמדת איך מתנהל התהליך, שמתחיל בשינוי אקלימי רב עוצמה ומסתיים בקריסה של תרבות.

על המרצה: גיאוגרף והיסטוריון. מרצה באוניברסיטה העברית ועוסק במסעי הצלב, בהיסטוריה של ערים ובשינוי אקלים.
ורדן, 17:00, אירוע חינוך

אישיות כובשת: מנהיגות בשדה הקרב / שרון שמורק-דפנר

איך היתה נראית מלחמת האזרחים בפאנל בלי קטניס? כיצד היתה נגמרת המלחמה בבאגים בלעדי אנדר? האם מעלה מלך היתה נופלת אלמלא טיריון מילא את החלל שהותר לו? למנהיגים יש השפעה מכרעת על מהלך של מלחמות ואף על עצם קיומן. בהרצאה אביא דוגמאות מרתקות

יורים ובוכים במרחבים בין גלקטיים / הנרי הראל

לא פעם סופרי המדע הבדיוני נדרשים להניע כוחות במרחבים בין גלקטיים ולהילחם בחלל ובסוכב הלכת שמתחת. התנועה במהירות תת-אורית ועל-אורית יוצרת שלל בעיות למציא ולטכנולוג הצבאי: עיוותי זמן ומרחב מקשים להעביר מידע וכוחות ומונעים כיוון יעיל של כלי הנשק. סקירה של פתרונות שהציעו קארד (המשחק של אסדר), הולדמן (מלחמה לנצח), הרברט (חולית), בז'ולד (בריאר) וויליאמס (הפרקסיס).
על המרצה: מהנדס, איש צבא לשעבר, מו"ל הוצאת סיאל, יזם טכנולוגי (מנדלי ספרים אלקטרוניים) ומנכ"ל סטארט-אפ.
פשנדל, 18:00

יידיש, חייזרים ומלחמות: מה הקשר? / ליב באטוויניק

ביידיש זה נשמע יותר טוב - לפחות לחייזרים! היידיש הפכה לסמל של הישרדות. היא עברה פוגרומים, שואה ומלחמות קיום ועדיין חיה ומשמת - גם בעולם המדע בדיוני. בואו לשמוע בעברית על סיפורי העתיד והקרבות של חייזרים ובני אדם שנכתבו ביידיש - עולם ספרותי שלם ומרתק שלא הכרתם.
על המרצה: יליד קנדה, איש הייטק וסופר מדע בדיוני ביידיש. מרצה ומתרגם בחמש שפות.
סום, 19:00

מלחמת הנצח של האדם הזקן / ארנון רייכמן

כטסופר כותב ספרות בדיונית, נקודת המבט שלו, יחד עם ההיסטוריה והתרבות שמהן הוא שואב השראה, יהיו לא פעם הבסיס ה"עובדתי" של הסיפור. בהרצאה נראה איך ההיסטוריה הצבאית של המאה העשרים (וקצת הלאה) מתבטאת ביצירותיהם של כמה מהסופרים המרכזיים של ז'אנר המדע הבדיוני הצבאי.
על המרצה: חבר בקהילת טולקין הישראלית וחובב היסטוריה צבאית.
גליפולי, 19:00

ישראל ואירן - מטראומה תרבותית למלחמה גרעינית? / גד יאיר

היגיון תרבותי טראומטי דוחף את אירן וישראל לעימות חזיתי. שתי החברות אחוזות בסכך פנימי טראומטי שאינו קשור בטבור באף אחת מהן לזה של השנייה, אך בגלל זיכרונות העבר והפחד מהעתיד שתיהן מפגינות עורמה ומתחמשות

לקראת מפגן השמדה הדדי. האם ניתוח תרבותי יוכל למנוע אותו?
על המרצה: מרצה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטה העברית ומנהל המכון לחקר הטיפוח בחינך.
ורדן, 19:00, אירוע חנים

מלחמת העולם השלישית - המלחמה שכמעט הייתה / רוני קובלסקי

העימות בין המעצמות אחרי מלחמת העולם השנייה, שנודע בשם "המלחמה הקרה", עמד שוב ושוב על הסף של להפוך למלחמה חמה וגרעינית. רק בדיעבד, אחרי שבירת המועצות התפרקה, נודע עד כמה היינו קרובים לאפוקליפסה. בהרצאה נביא דוגמאות לפריצת מלחמת עולם שלישית כפי שתארה במדע הבדיוני ובקולנוע ונראה איך זה כמעט קרה במציאות.
על המרצה: מהנדס אלקטרוניקה, חובב מדע בדיוני תעופה וחלל מילדות ומתנדב בצוות החינוך של Spacell.
פשנדל, 19:00

שגר טורפדו פוטונים, מר וורף / ד"ר ויקטור צ'רנוב (מנחה)

אם המלחמה היא באמת לנצח, מתישהו נגיע להילחם גם בחלל. אך התנאים שם שונים ומזוהים. בפאנל נבחן את התנאים המיוחדים של הלחימה בחלל ונעלה כמה רעיונות אפשריים להתמודדות איתם, ביניהם רעיונות שעלו ביצירת ז'אנריות.
ד"ר ויקטור צ'רנוב (מנחה): מדען טילים, חובב מדע בדיוני ובלוגר.
יואב לנדסמן: מהנדס המערכת הראשי של עמותת Spacell, כותב הבלוג "מסה קריטית" ומנחה "החללית".
עפר מותקי: דוקטור לקוסמולוגיה, כותב הבלוג "היקום הנראה", משתתף בתוכנית האינטרנט "החללית".
ד"ר בעז קרני: בעל תואר שני במתמטיקה ודוקטורט בפזיקה ומשתתף בתוכנית האינטרנט "החללית".
סום, 20:00

מהפכות וגלגול נשמות: "חיים ומוות מתישים אותי" / שרון בר-דוד

"חיים ומוות מתישים אותי" הוא ספר פרי עטו של זוכה פרס נבל לספרות מו"ן. איכר, שהוגדר כ"אויב המהפכה", הוצא להורג במהלך הרפורמה האגררית

שמערכה בסין ב-1950. מאכן והלאה העלילה מגוללת את סיפור גלגוליו לצורות חיים שונות, כגון חמור, שור, חזיר כלב וקוף. מקודת המבט שלהן הדובר חווה את חייו ומתאר את ההיסטוריה הסינית רבת התפוכות, דרך אירועי "הקפיצה הגדולה קדימה" ועד "מהפכת התרבות".
על המרצה: סטודנטית לתואר שני בלימודי סין באוניברסיטה העברית ובשנגחאי. מתמחה במהפכות ומרי אזרחי.
גליפולי, 20:00

לחימה במזיקים פולשניים - המציאות עולה על הדמיון / ערן חקלאי

בעולם של גלובליזציה מתפתחת וכריתת יערות, מינים של בעלי חיים וצמחים עוברים לא פעם מארץ לארץ כתיירים מזדמנים. לתופעה הזאת יש השלכות אינסופיות, שעשויות להגיע עד לחיסול והכחדה של מינים רבים אחרים. המלחמה נגד המהגרים הבלתי חוקיים הללו נמצאת רק בתחילתה, הניצחון עוד רחוק והמספרים עולים על כל דמיון. לפעמים אי אפשר לאמוד את העלות הכלכלית, התבחאתית והאקולוגית, אבל חובה עלינו לנצח בכל זאת.
על המרצה: בעל תואר שני בביוטכנולוגיה וסביבה, עוסק בלחימה במזיקים במשרד להגנת הסביבה ובמשרד הבריאות.
ורדן, 20:00, אירוע חנים

איך (לא) כותבים סיפור / יעל פורמן ורותם ברוכין

סופרת ותסריטאית אחת מזמינות אתכם להציץ על תהליך הכתיבה שלהן. אחרי שנים של ויכוחים אינסופיים הן יתיימרו לכתוב סיפור ביחד, מול עיניכם באירוע המוריסטי למחצה. את הדמויות, העלילה וההתפתחויות בסיפור תבחרו אתם.
זהרה: ייתכנו תחוות עלבונות הדדיים, קרב בוז ושפיכת דמן של הכותבות והדמויות גם יחד.
יעל פורמן: סופרת ("ילדי בית הזכוכית") ומתכנתת. מפרסמת בקביעות סיפורים קצרים בכתבי עת מקוונים ובאסופות.
רותם ברוכין: תסריטאית, מחזאית וסופרת זוכת פרס גפן. בימים אלה התסריטאית ובמאית המשנה של הסרט "צלילה חופשית".
פשנדל, 20:00

מלחמה טובה לארכיאולוגים / פרופ' יוסי גרפינקל

מלחמות אמנם רעות למפסידים בהן, אבל עבור הארכיאולוגים הם מציעים כר שופע של מידע. באתרים שנחרסו באופן פתאומי במלחמות

נמצאות שכבות חורבן עשירות במיוחד בממצאים, לכן המחקר הארכיאולוגי נטה להתרכז דווקא בהן. דווקא ההרס הגדול מספק שפע של שרידים שמאפשרים לחקור את העבר באופן מפורט במיוחד.
על המרצה: מרצה במכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית וחבר הקתדרה לארכיאולוגיה של שארית ישראל ע"ש ידן.
גליפולי, 21:00, אירוע חנים

רובי לייזר בלונגל - מדע בדיוני ומלחמות אמיתיות / דמייאן הפמן

"מלחמה לנצח" של ג'ו הלדמן הוא אחד מספרי המדע הבדיוני החשובים ביותר שנכתבו על מלחמת ויטנאם, אך הוא רחוק מלהיות היחיד. אחרי הכל המדע הבדיוני הגיב תמיד למאורעות בעולם הסובב אותו, וכמוכן גם למלחמות. בהרצאה נבחן איך המדע הבדיוני מתייחס למלחמות בעודן מתרחשות: ממלחמת קוראה, דרך ויטנאם ועד המלחמות המודרניות של בעיקר ואפגניסטן.
על המרצה: מהנדס במשרה מלאה, כותב במשרה חלקית ומרצה.
ורדן, 21:00

מכונות זמן ומלחמות / רון יניב

אז נניח שיש לכם מכונת זמן. איזו מלחמה אתם עומדים למנוע? או אולי אתם עומדים דווקא לפתוח במלחמה הגדולה האחת שתשים קץ לכל המלחמות? בהרצאה נבדוק באיזה יקומים בספרות ובקולנוע יכולות להתקיים מכונות זמן ומתי אפשר לעשות במכונות הללו שימוש מלחמתי. לבסוף ננסה לענות על השאלה אם המלחמה בהכרח רעה להתפתחות המין האנושי.
על המרצה: העורך הראשי והבעלים של יניב הוצאה לאור. בעל הבלוג "אפי, מו"ל".
פשנדל, 21:00

מי ראה את המלחמה הבאה?

מי לא מכיר את זה? התפנה לכם זמן בין ההרצאות, כבר עברתם על כל הדוכנים, שיחקתם בכל המשחקים ולא נשאר לכם שום דבר מעניין לעשות עד ההרצאה הבאה. אז עכשיו יש לכם. בואו והצטרפו למשחק בסגנון "חפש את המטמון" שיתקיים בכל רחבי המתחם מפתחת הכנס ועד סופו!
מנחה: אורלי טרנר

